

ватиме розвиток культури педагогічних вимірювань; надасть можливість оцінити результати на основі об'єктивних даних, що в свою чергу стане імпульсом до посилення мотивації навчання й саморозвитку в старшій школі; стане суттєвим ресурсом розвитку школи, важливим елементом управління якістю освіти.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЧИННИКІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА РЕЗУЛЬТАТИ ПЕДАГОГІЧНОГО ТЕСТУВАННЯ

Гривко А. В., канд. пед. наук

Відповідно до концептуальних засад реформування освіти в Україні та необхідності об'єктивного оцінювання її якості актуалізується питання методики проведення державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО). Наявність недоліків оцінювання якості освіти за допомогою тестових технологій із одного боку й проведення ЗНО навчальних досягнень випускників із застосуванням тестів із іншого спричинює необхідність дослідження чинників, які впливають на результативні показники педагогічного тестування. За результатами теоретичного дослідження визначено, що до чинників, які впливають на результати тестування належать особистісні (когнітивний — знання й уміння; афективний — перцептивно-емотивне оцінювання предмета діяльності — тестових завдань) й групові (профіль класу) характеристики респондентів, змістові й зовнішньоорганізовані конструкти тесту. Вивчення особливостей цих чинників дає можливість науково обґрунтувати оптимальну структуру тесту й визначити критерії до його розроблення із метою забезпечення високих показників валідності та об'єктивного оцінювання навчальних досягнень учнів.

Із метою виявлення характеру й ступеня впливу перелічених чинників на результати тестування розроблено методику експериментального дослідження, що передбачає використання: 1) авторського тесту з української мови (для учнів 8–9 класів), структурованого за блоками завдань різних форм (закриті, відкриті й завдання на встановлення відповідностей); 2) опитувальника, розробленого за методикою семантичного диференціала та спрямованого на побудову узагальненого профілю емотивно-оцінних характеристик тесту відповідно до семантико-когнітивного простору респондентів, сформованого внаслідок розв'язання ними запропонованих тестових завдань.

Результати першого етапу дослідження, у якому взяли участь 104 учні 9-х класів і 99 учнів 8-х класів, дали змогу зробити висновки про наявність впливу пропонованих у тесті форм відповідей на загальне сприймання респондентами тестових завдань незалежно від їх змісту й обґрунтувати положення про те, що форма тестових завдань є сенсорно-аферентним стимулом оперативного об-

разу діяльності, що, зокрема, виявляється у формуванні інтересу й мотивації до розв'язування завдань.

Методами дисперсійного аналізу результатів тестування з'ясовано, що профільність навчання (профіль класу) на них майже не впливає (ступінь впливу не перевищує 5%), ступінь впливу когнітивного чинника не перевищує 65–70%, а форма завдань впливає на результати тестування на 30–35%. У процесі подальшого аналізу з'ясовано, що останнє число змінюється відповідно до варіацій поєднання різних форм завдань в одному тесті, що є підґрунтям для подальшого проведення другого етапу дослідження, пов'язаного з визначенням такої структури тесту, яка б оптимально елімінувала вплив зовнішньоорганізованих чинників на результати тестування.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ПЕРЕДУМОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ГІМНАЗІЙНОЇ ОСВІТИ

Головко С. Г., канд. істор. наук

В Україні процес запровадження державної підсумкової атестації (ДПА) у формі зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) перебуває на етапі методологічного обґрунтування його доцільності та забезпечення організаційно-педагогічних і нормативно-правових умов реалізації. Традиційно державна підсумкова атестація здобувачів базової освіти має характер моніторингового дослідження, результати якого є інформативними та безпосередньо не пов'язані з нормативним оцінюванням. Запровадження ЗНО здобувачів гімназійної освіти принципово змінює функції ДПА, оскільки її результати потенційно зможуть впливати на особливості подальшого навчання, зокрема щодо конкурсних процедур вступу до академічного або профільного ліцею. Це питання потребує нормативно-правового врегулювання в контексті державних гарантій здобувачам повної загальної середньої освіти.

ДПА у формі ЗНО стає сертифікаційним оцінюванням, що реалізується по завершенню навчання на конкретному рівні освіти у формі державних випускних іспитів з метою сертифікації. При цьому конституційне право особи на здобуття освіти не порушується, оскільки законодавчо гарантовано здобувачам незалежно від обраного спрямування право на подальше здобуття освіти на інших рівнях. Тобто, випускники профільної школи професійного спрямування, так само, як і академічного, мають право продовжувати навчання у вищій школі на конкурсній основі.

На рівні базової освіти зовнішнє оцінювання у формі тестування здійснюється у Великій Британії, Ірландії, Ісландії, Нідерландах, Норвегії та Франції. Так учні ліцею у Франції складають стандартизоване зовнішнє оцінювання на